

Toekomst van open air evenementen in een veranderend klimaat Verantwoordelijkheid van festivalorganisatoren in de Omgevingswet

ten behoeve van het SEB, Tertium
en het nieuwe evenementenbeleid
2 april 202

Het meest toepasselijke beeld voor het evenementenbeleid zien we boven op de A'dam toren, het Babylon van de festivalwereld, de schommel die zweeft boven de afgrond. Het verwijst naar de festivals die hangen boven de afgrond van de huidige natuur- en klimaatcrisis. Maar lekker peuh! Festivalbezoekers kicken daarop. Voor de fauna in parken is de dreun van de subwoofers, de trillende bodem en bomen (met nesten!), een waarschuwing voor naderend onheil, van aardbevingen en tsunami's. Millennials geilen daarop. Hybris, overmoed in rampzalige tijden. Festivals in een steeds agressiever maatschappij worden ook steeds agressiever.

Nergens in de Bijbel staan de woorden 'gaat, vermenigvuldig u en verwoest de aarde'. Als er iets absoluut wonderbaarlijks is dat al miljoenen jaren meegaat dan is dat de natuur op aarde. En die schepping is er voor iedereen. Niet enkel voor ondernemers en festivalorganisatoren. De natuur werkt belangeloos aan een gezonde leefomgeving voor allen, tenminste als we er geen bende van maken. Ongeacht onze etnische afkomst kunnen wij zuivere lucht inademen, de natuur maakt geen onderscheid. Het is daarom een groot goed dat de bescherming van onze fysieke leefomgeving geldt voor iedereen en dat de openbare ruimte ook voor iedereen openbaar en beschikbaar blijft. Daarbij stel ik mij dan de vraag waarom onze burgemeester en ook het stadsdeelbestuur van Zuidoost meer denken aan de financiële belangen van festivalorganisatoren dan aan de gezondheid van alle bewoners en hun leefomgeving. Zien zij dit land dan niet als hun eigen land? Denkt men dan nog steeds in verouderde stramien van exploitatie en kolonisatie?

Nelson Mandela in 2003: *"A sustainable future for humankind depends on a caring partnership with nature as much as anything else."*

Toekomst van festivals in open lucht.

Herijkingen van het evenementenbeleid en de locatieprofielen zijn sinds 2010 in zogenaamde 'participatieprojecten' 'geëvalueerd'. Dat is ook in 2016 en 2020 gebeurd.

SEB Evaluatie 2019: "Per locatie is inbreng geleverd op de volgende aspecten:

de belasting op de omgeving (aspecten geluid, mobiliteit e.d.);

de consequenties voor het gebruik van de locatie;

de gevolgen voor de gesteldheid van de locatie (bodem, groen, flora en fauna).

de binding tussen de evenementen en de locatie

de binding met de buurt."

De belangrijkste punten zijn de geluidsoverlast in en rond parken (85 dB(C) voor de woonomgeving = 100 dB(A) voor de fauna en bezoekers in het park) en de gevolgen voor bodem, flora en fauna. Mitigerende maatregelen bestaan hiervoor niet, omdat festivalorganisatoren vooral het trillingseffect van de diepe bassen voor hun bezoekers wensen te behouden (100 dB), met gevolgen als gezondheidsschade voor bezoekers en dalend broedsucces en zelfs dood van vogels.

De rest is meestal een kwestie van vriendjespolitiek.

Van participatie is nauwelijks sprake geweest. Dat bleef telkens ingebakerd in schone schijn.

Genoeg films zijn gemaakt over de schade die festivals aanrichten maar die werden en worden niet meegenomen in de evaluatie.

In een herijking van het evenementenbeleid en de locatieprofielen moeten die een duidelijker plaats innemen, zeker waar het gaat om parken en NNN-gebieden.

De belasting op de omgeving is intussen al heel vaak gedocumenteerd. Er zijn bodemonderzoeken gedaan om de verdichting vast te stellen. Alle onderzoeken gaven aan, ook de Verkenningen van de provincie, dat evenementen de kenmerken en waarden van het NNN aantasten. Festivalorganisatoren kochten hun eigen beoordelingen in bij soms dubieuze ondernemingen, maar ook de ietwat ernstiger bedrijven als Waardenburg gingen uit van schade maar dan van niet significante aard, een veronderstelling die nooit onderbouwd werd en er telkens ervan uitgegaan werd dat het ging om een evenemententerrein, niet om een NNN-gebied. Officiële documenten van vogelwerkgroepen en de stedelijke kaarten met opgave van broedgevallen gaven aan dat van verstoring van vogels wel sprake was. Intussen zijn de Ransuilen uit het Gaasperpark verdreven, en recent ook zijn Wielewaals al tijdens de opbouw van een festival verjaagd. Diepgaand onderzoek is enkel uitgevoerd door de zeer ervaren vogelwerkgroepen die de overheid ook voorzien van waarnemingen en aantallen. In rechtszaken krijgen jammer genoeg altijd de festivalorganisatoren het voordeel van de twijfel (omdat het dan bij festivals zou gaan om een zeer groot maatschappelijk belang) terwijl de degelijke studies aangeven dat verdichting een gevaar is voor al onze parken.

- Zie Tauw, 2017. Ecologische verkenning vijf recreatiegebieden. Vijf rapportages: recreatiegebied Spaarnwoude (R001), recreatiegebied Geestmerambacht (R002), recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (R003), recreatiegebied Groengebied Amstelland (R004), recreatiegebied Twiske (R005)

In 2015 maakte ik voor het Parkenoverleg deze keynote:

<https://app.box.com/s/a43lh85ozyptw0frdgc9iev2xclkk873>

In 2016 is de bodem onderzocht van verschillende parken:

<https://app.box.com/s/ifdwmzpvmiwa6uxq14ob7e6qqgcf9kck>

“Uit het verdichtingsonderzoek, uitgevoerd met een handsondering, blijkt dat in alle onderzochte parken sprake is van locaties met een verdichte toplaag. De diepte tot waar sprake is van verdichting kan oplopen tot 0,5 tot 0,7 m –mv. Een verband tussen bodemverdichting en intensief en extensief gebruik blijkt uit de pilot voor het merendeel van de locaties. In alle onderzochte parken is sprake van een zandig ontwikkelde toplaag waarbij op veel locaties verdichting is geconstateerd. De verdichting reikt soms tot dieper dan 0,5 m - mv. en is aangetoond bij velden met zowel intensief als extensief gebruik. Reden hiervoor is de natuurlijke inspoeling van fijne fractie in diepere lagen en herverdeling van fijne fractie door trillingen, bijvoorbeeld belasting door betreding en beweging van mensenmassa’s bij evenementen.

Verdichting is op veel locaties en tot een aanzienlijke diepte aangetoond.

De onderzochte parken zijn in de huidige situatie onvoldoende klimaat- en gebruiksbestendig. De bodem blijkt op veel locaties sterk verdicht. De oorzaak van deze verdichting is toe te schrijven aan de aanwezigheid van zand in de toplaag. Het zand blijkt een gevoelige parameter voor inspoeling of intrillen van fijne fractie door het gebruik van het terrein. De capaciteit van de bodem om water op te nemen neemt vanwege de verdichting met de tijd af waardoor meer water oppervlakkig zal afstromen. Gevolg hiervan is dat de kans op wateroverlast toeneemt. De gebruiksfunctie van het park neemt af en afhankelijk van de aanwezige vegetatie kan wateroverlast leiden tot aantasting van de vegetatie.

Uit het onderzoek, dat als pilot is opgezet, blijkt dat de onderzochte parken in de huidige situatie onvoldoende in staat zijn om natuurlijke veranderingen op te vangen. Gebleken is dat, gelet op de toename van piekbuien, de wens voor meer en beter gebruik, de kwaliteit van de huidige toplaag, gerichte maatregelen genomen moeten worden om de kwaliteit van de parken te behouden en/of te verbeteren.

Gezien de verwachte toename van extreme buien zal, los van de treffen maatregelen per park, blijvend rekening moeten worden gehouden met periodes van overlast.

Schade aan de grasmat door verdichting uit zich door stagnerend water aan maaiveld in het geval van natte omstandigheden tijdens en na afloop van een evenement. De schade is direct herkenbaar met een lange herstelperiode zonder actieve maatregelen. Indirecte schade betreft het moeilijk aanslaan van de grasmat met een open structuur van het gras als gevolg. Het effect van de verdichting is op de lange termijn pas aantoonbaar en kan alleen met intensieve beheersmaatregelen hersteld worden.”

Festivalorganisatoren geven altijd aan dat er gedraineerd is en gevertidraïneerd, maar de schadelijke gevolgen blijven zichtbaar en men hoopt elk jaar dat het weer zal meevallen. In veel gevallen is regen tijdens de opbouw of de afbouw al de oorzaak van een lange herstelperiode die de recreatie op het terrein gedurende de hele zomer belemmert. Er zijn al festivals voor een dag afgeblazen vanwege aankomende storm, of na zware regenval.

Omdat regenbuien vaker voorkomen zijn open air festivals steeds minder ‘open air’, d.w.z. dat zij rekening houden met regen en daarom overdekte zalen opbouwen, die steeds zwaarder en groter worden. Openlucht terreinen en parken zijn dan geen geschikte locatie meer voor festivals. De opbouw gebeurt met zwaarder materieel, en de bodembelasting wordt groter.

Evaluatie van de toestand van de bodem na evenementen wordt niet uitgevoerd. De rapporten over bodemverdichting vlak voor de festivals worden uitgevoerd op kosten van de organisatoren en die rapporten geven daarom een rooskleurig beeld van de werkelijke situatie.

Soms wordt in het NNN zelfs kunstmest gebruikt om grasvelden weer snel aan het groeien te krijgen. Dat is verboden in het NNN.

Festivals in open lucht zijn niet duurzaam, hebben te maken met steeds grotere materiële en financiële risico's en de risico's voor gezondheidsschade voor bezoekers door geluidsoverlast en drugs blijven urgent.

Hieronder de links naar films die aantonen hoe de toestand van de bodem is na festivals:

Opbouw AOA 2019: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/338716362>

De impact van Amsterdam Open Air: <https://vimeo.com/958380984>

Opbouw AOA: <https://vimeo.com/951927480>

Entree Reggae Lake: <https://vimeo.com/999143822>

Reggae Lakeview: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/945314125>

Amsterdam Open Air 2023: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/835839621>

Het Gaasperpark verzuipt: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/790512740>

AOA een duurzaam festival?: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/737153312>

Nasleep AOA 2019: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/442079323>

De toekomst van onze natuur: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/362835701>

Amsterdam Open Air 2019: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/345442951>

Verboden spechten te filmen: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/339734623>

Reggae Lake 2018: <https://vimeo.com/showcase/3306706/video/288021875>

enz. enz.

Indien de evaluatie van de problemen in het evenementenbeleid van Amsterdam niet ernstig genomen wordt en bestaande rapporten en feiten niet meebeoordeeld worden, dan wordt het binnen afzienbare tijd een zaak voor een parlementaire enquête en/of een klacht bij het Hof van Justitie van de EU.

Zorgplichten en strafrechtelijke aansprakelijkheid van burgers en overheden

Ik wil ook wijzen op de nieuwe Omgevingswet (uittreksels uit Natuur in de Omgevingswet) betreffende de **verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van burgers en overheden**:

p. 64 "De eigen verantwoordelijkheid die burgers en bedrijven dragen, komt met name tot uitdrukking in de zorgplicht voor de fysieke leefomgeving. De Ow kent, in art. 1.6 e.v. Ow, een algemene zorgplicht en in de uitvoeringsregelgeving talrijke specifieke zorgplichten. Op het terrein van natuurbescherming zijn in het bijzonder relevant de zorgplichten uit art. 11.6 Bal (voor Natura 2000-activiteiten), art. 11.27 Bal (voor flora- en fauna-activiteiten) en art. 11.116 Bal (in verband met het vellen van houtopstanden en het herbepplanten).

De algemene zorgplicht ingevolge art. 1.6 en 1.7 Ow komt erop neer dat eenieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, die gevolgen moet voorkomen, beperken of ongedaan maken. In sommige gevallen moet de activiteit zelfs beëindigd worden. De algemene zorgplicht ziet op de gehele fysieke leefomgeving, dus ook op 'natuur'. De potentiële reikwijdte van de bepaling lijkt groot. Doordat zij geldt voor de gehele fysieke leefomgeving, geldt zij anders dan het voormalige art. 1.11 Wnb ook voor gebieden van het Natuurnetwerk Nederland die niet Natura 2000-gebieden zijn. "

Ow = Omgevingswet en Ob = Omgevingsbesluit

p. 66 "Op deze plaats moet ook nog kort worden ingegaan op art. 1.7a Ow. Deze bepaling bevat een strafrechtelijk handhaafbaar verbod om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor 'aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving' zouden ontstaan of zouden dreigen te ontstaan. Evenals de zorgplicht in art. 1.6 en 1.7 Ow gaat het om een vangnet voor gevallen die niet onder meer specifieke regels vallen. Art. 1.7a ziet niet alleen op actief handelen, maar, overeenkomstig de richtlijn milieustrafrecht (richtlijn 2008/99/ EG), ook op het nalaten van maatregelen waardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Bij 'aanzienlijke nadelige gevolgen' kan het gaan om onherstelbare (of slechts tegen zeer hoge (maatschappelijke) kosten te herstellen) schade aan de fysieke leefomgeving of aan een onderdeel daarvan, in casu natuurwaarden. Maar het kan ook gaan om op zich wel herstelbare schade van aanzienlijke omvang of intensiteit. In art. 1.3 Ob is dit iets nader uitgewerkt. Ingevolge art. 1.3 Ob geldt het verbod van art. 1.7a lid 1 Ow voor in die bepaling genoemde activiteiten en nadelige gevolgen, zoals het direct of indirect stoffen, trillingen, warmte of geluid in water, bodem of lucht brengen, waardoor aanzienlijke schade aan de kwaliteit van onder meer landschap en natuur kan worden toegebracht, maar ook het 'verwaarlozen van een beschermd landschap, beschermd natuur of beschermd cultureel erfgoed, als dat aanzienlijke nadelige gevolgen heeft of dreigt te hebben voor de beschermde waarden' (art. 1.3 lid 1 onder c Ob)."

p. 83 "De eigen verantwoordelijkheid die burgers en bedrijven dragen, komt met name tot uitdrukking in de zorgplicht voor de fysieke leefomgeving. De Ow kent, in art. 1.6 e.v. Ow, een algemene zorgplicht en in de uitvoeringsregelgeving talrijke specifieke zorgplichten. Op het terrein van natuurbescherming zijn in het bijzonder relevant de zorgplichten uit art. 11.6 Bal (voor Natura 2000-activiteiten), art. 11.27 Bal (voor flora- en fauna-activiteiten) en art. 11.116 Bal (in verband met het vellen van houtopstanden en het herbepplanten).

p. 109 "De algemene zorgplicht van de Ow heeft evenwel een ruimere reikwijdte, omdat zij ziet op de gehele fysieke leefomgeving, waaronder ook 'natuur' wordt begrepen. Daarmee is de reikwijdte van deze zorgplicht gelijk aan die van de Wnb, die immers alle elementen omvat die in de natuur voorkomen. Deze zorgplicht kan op grond van art. 18.1 Ow, evenals het geval was bij de zorgplicht van de Wnb, door inzet van een bestuurlijke sanctie worden gehandhaafd."

p. 309 "De Ow kent een algemene zorgplicht, neergelegd in art. 1.6. Naast de algemene zorgplicht kent het Bal specifieke zorgplichten, ook met betrekking tot flora- en fauna-activiteiten.

De specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten is neergelegd in art. 11.27 Bal. Het eerste lid van dit artikel roept degene die een activiteit uitvoert op tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van mogelijke negatieve gevolgen ten gevolge van flora- en fauna-activiteiten. Daarbij is de zorgplicht gericht tot degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor (kort gezegd) de natuurbescherming. Als negatieve gevolgen voor deze belangen niet kunnen worden voorkomen, mag op grond van de specifieke zorgplicht de activiteit niet uitgevoerd worden voor zover dat redelijkerwijs van diegene die de activiteit of handeling uitvoert kan worden gevraagd."

p. 413 "Voor de volledigheid wordt nog gewezen op art. 1.7a Ow, waarin een verbod is opgenomen voor activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Zie ook paragraaf 10.6.3 van dit hoofdstuk."

p. 433 "De inwerkingtreding van de Ow heeft ten aanzien van handhaving tot twee belangrijke wijzigingen geleid. De eerste is dat met betrekking tot natuurregels specifieke zorgplichten zijn ingevoerd die, bij niet-naleving, strafrechtelijk vervolgd kunnen worden. De tweede is dat de EU-richtlijn milieustrafrecht een plaats heeft gekregen in de Ow en overtreding van deze bepalingen ook strafrechtelijk vervolgbaar is."

p. 434 "Nieuw onder het stelsel van de Ow zijn de specifieke zorgplichten voor gebiedsbescherming, soortenbescherming en houtopstanden. Onder de Wnb was één artikel opgenomen dat gold als 'algemene zorgplicht'. Dat artikel zag op de verplichting om voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden, en in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Houtopstanden werden hierin niet genoemd. Het was niet mogelijk om de zorgplicht strafrechtelijk te handhaven. Bestuursrechtelijke handhaving was wel mogelijk. [Bestuursrechtelijke handhaving werd in feite onmogelijk gemaakt door een onjuiste interpretatie van de term 'discretionaire bevoegdheden van de burgemeester'.] Datzelfde geldt ook voor de algemene zorgplicht die is opgenomen in art. 1.6 Ow. Deze algemene zorgplicht houdt in dat een ieder bij zijn activiteiten voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving in acht neemt. In art. 1.7 Ow is een nadere uitwerking van de algemene zorgplicht vastgelegd. Daarin is bepaald dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, verplicht is: alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen; voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd."

"Deze omschrijving van de zorgplicht betekent feitelijk een 'voorzorgplicht': het is immers (deels) ook een uitwerking van het 'voorzorgbeginsel', oftewel: bij twijfel niet inhalen. De voorzorgplicht roept op tot het zo mogelijk achterwege laten van een handeling als men vermoedt dat deze nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder natuurwaarden. Deze zorgplicht bouwt voort op zorgplichten die in verschillende wetten zijn of waren opgenomen, zoals art. 1.1a Wet milieubeheer, art. 6.8 Waterwet, art. 1a Woningwet en art. 1.11 Wnb.

Handhaving van de algemene zorgplichten uit de Ow is op grond van art. 18.2 lid 5 Ow opgedragen aan het college van B en W, omdat dit college bevoegd is tot handhaving in 'overige gevallen', zoals de algemene zorgplichtbepaling (restbevoegdheid).

p. 435 "Aan de zorgplicht komt een functie toe als niet vaststaat dat een wettelijk verbod wordt overtreden, maar de kans op nadelige gevolgen door menselijk handelen of nalaten voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving niet kunnen worden uitgesloten."

p. 437 "Naast de algemene zorgplicht en de specifieke zorgplichten is in de Ow een nieuwe bepaling opgenomen met het verbod om activiteiten te verrichten of na te laten als daardoor

aanzienlijke negatieve gevolgen voor de fysieke leefomgeving i) ontstaan, of ii) dreigen te ontstaan. Dit is opgenomen in art. 1.7a Ow. Voor een inhoudelijke toelichting op dit artikel en de uitwerking daarvan in art. 1.3 van het Ob wordt ook verwezen naar de bespreking in paragraaf 3.10 van dit boek. In deze bepaling is expliciet aandacht voor het verwaarlozen van een beschermd landschap, beschermde natuur of beschermd cultureel erfgoed, als dat aanzienlijke nadelige gevolgen heeft of dreigt te hebben voor de beschermde waarden. “

De burgemeester houdt zich niet aan haar taken wat betreft het weigeren van evenementen. In rechtszaken wordt onterecht de ‘discretionaire bevoegdheid’ van de burgemeester uitgelegd als de bevoegdheid tot het door laten van gaan van evenementen in het NNN die strijdig zijn met orde en veiligheid, met de bestemming en met de Omgevingsverordening NH. Die bevoegdheid kan enkel slaan op het weigeren van evenementen (APV artikel 2.43 Bijzondere weigeringsgronden) De burgemeester kan de vergunning weigeren als naar zijn oordeel:

- a. het evenement gevaar oplevert voor de openbare orde, de gezondheid, de veiligheid, de brandveiligheid of voor het ontstaan van wanordelijkheden;
- b. een onevenredig groot aantal bezoekers te verwachten is of een onevenredig groot aantal toegangsbewijzen is verkocht;
- c. het evenement zich niet verdraagt met het karakter of de bestemming van de plaats waar het wordt gehouden;
- d. het evenement een onevenredig groot beslag legt op de beschikbare ruimte of tijd dan wel de inzet van hulpdiensten;
- e. het evenement een belemmering vormt voor het verkeer of het scheepvaartverkeer;
- f. van het evenement een onevenredige belasting voor het woon- of leefklimaat in de omgeving te verwachten is;
- g. het evenement verontreiniging tot gevolg heeft, afbreuk doet aan het uiterlijk aanzien van de omgeving dan wel schade toebrengt aan groenvoorzieningen of voorzieningen van openbaar nut;
- h. door een gebrek aan capaciteit bij gemeentelijke diensten, relevante hulp- of vervoersdiensten of politie onvoldoende waarborgen bestaan voor een goed verloop van het evenement of evenementen, gelet op een belang, genoemd in de onderdelen a tot en met g;
- i. de organisator onvoldoende waarborgen biedt voor een goed verloop van het evenement, gelet op de hiervoor genoemde belangen of
- j. de organisator onvoldoende waarborgen biedt om schade aan het milieu als gevolg van het evenement te voorkomen of te beperken;
- k. de organisator van het evenement van slecht levensgedrag is of er sprake is van een slechte bedrijfsvoering.

De discretionaire bevoegdheid van de burgemeester bestaat uit een zorgvuldige belangenafweging. Maar hiervan kan geen sprake zijn als de burgemeester zelf al beleidsmatig betrokken is bij besluiten die o.a. in het bestuur van GGA uitgevaardigd worden om evenementen toe te staan in het NNN van het Gaasperpark en festivals aan te trekken in het NNN. Zij is daarmee zelf stakehouder in het evenementenbeleid en heeft ervoor gekozen om tijdens die ondemocratische besluitvorming de belangen van omwondenden niet mee te wegen. De gebruikscontracten worden door het bestuur van GGA afgesloten en zijn privaatrechtelijk. Daarin ontbreekt dus de participatie van burgers en hun belangen. Een aangifte van overtreding van de Wet natuurbescherming wordt niet tot uitvoering gebracht. Volgens de Ow is de burgemeester wel strafrechtelijk aansprakelijk.

Het definitief herinrichten van het Gaasperpark, een NNN-gebied, als evenemententerrein heeft volgens het Omgevingsbesluit aanzienlijke nadelige gevolgen voor de beschermde waarden. Voor het wijzigen van de bestemming en van de omvang van het NNN is een MER, een milieueffectrapportage noodzakelijk.

Toekomstplan Gaasperplas: *"Park in relatie tot evenementen*

Het houden van grootschalige (dance)evenementen voorziet enerzijds in een behoefte en veroorzaakt anderzijds een grote druk op het park en omwonenden. Binnen de opdracht voor de Gaasperplas kunnen we deze tegenstrijdige belangen niet oplossen.

Wel zien we kansen om de druk op het park te verkleinen en de natuur meer ongestoorde ruimte te geven door een alternatieve route voor op en afbouw van de evenementen te maken en in te zetten op zonering van recreatiedelen en natuurdelen. De gemeente Amsterdam werkt aan een evaluatie van het evenementenbeleid door de afdeling Stedelijk Evenementenbureau (SEB) waarbij aan de hand van onderzoek gekeken wordt naar de gevolgen van deze evenementen op de flora en fauna en bodemgesteldheid in het gebied."

Wij wachten op deze evaluatie door het SEB.

Het Gaasperpark inrichten voor evenementen is in strijd met de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit, de Omgevingsverordening NH, de habitat- en vogelrichtlijnen en de Verdragen van Bonn en Bern (betreffende flora en fauna), en het Verdrag van Aarhus (betreffende de rechten van burgers).

Mr. van Gelder:

"Een Nederlandse belanghebbende kan zich dus rechtsreeks bij de nationale (bestuurs)rechter beroepen op de Internationale en EU-regelgeving, als de Nederlandse regelgeving strijdig lijkt te zijn met de Europese.

En als die Nederlandse bestuursrechter vervolgens concludeert dat de Nederlandse rechtsregels (zelfs als het een wet in formele zin betreft) in strijd zijn met de internationale en Europese regels, dan verklaart hij die strijdige Nederlandse regels, in navolging van artikel 94 van de Grondwet, buiten toepassing

In Nederland wordt bij de beoordeling of er sprake is van verstoring van (broed)vogels door het bevoegd gezag vaak verwezen naar artikel 3.1 lid 5 van de Wet natuurbescherming.

Daar staat dat het verbod op verstoring van vogels niet van toepassing is als die verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van die vogelsoort. De kort-door-de-bocht redenering is dan dat de verstoring er niet toe doet omdat die is afgedekt door de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Na bovenbeschreven arrest van het Europese Hof is zo'n redenering echter niet meer vol te houden.

Het Hof heeft immers bepaald, zowel voor de soortenbescherming op basis van de Vogelrichtlijn als voor de soortenbescherming op basis van de Habitatrictlijn, dat de beschermende verboden op o.a. verstoring ook van toepassing zijn als de staat van instandhouding van een soort gunstig is.

De praktische betekenis voor de Wet natuurbescherming is dat het bevoegd gezag artikel 3.1 lid 5 Wnb. niet meer mag toepassen, wegens strijd met de Uniewetgeving. Daarnaast betekent het ook dat de bestuursrechter een beroep van een belanghebbende op buiten toepassing laten van dit wetsartikel, onder verwijzing naar artikel 94 van de Grondwet zal moeten honoreren.

Het verbod op verstoren van vogels tijdens de broedperiode en de periode dat de jongen afhankelijk zijn, zoals opgenomen in artikel 6 van het Verdrag van Bern en artikel 5 van de UE-vogelrichtlijn, is onverkort van toepassing.

Wie tóch vogels in de kwetsbare periode wil verstoren, zal een goede reden moeten hebben en moeten voldoen aan de eisen die verwoord zijn in artikel 3.3 lid 1 tot en met lid 3 en lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Dat betekent een ontheffing aanvragen die voldoet aan de cumulatieve eisen van lid 4.:

- 1. Aantonen dat er géén alternatieve oplossing bestaat.*
- 2. Aantonen dat er noodzaak is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid, de veiligheid van het luchtverkeer of schade aan gewassen, vee, bos, visserij of wateren.*
- 3. Aantonen dat er geen verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort optreedt.*

Met een beroep op volksgezondheid kan verstoring van vogels voor de energietransitie of de woningbouw vaak wel worden gerechtvaardigd. Maar bijvoorbeeld voor het organiseren van buitenevenementen die de natuur verstoren kan niet aan het noodzaakcriterium worden voldaan.

Wie het wel en wee van de Nederlandse natuurbescherming in de media volgt, kan de indruk krijgen dat die vooral de beschermde natuurwaarden en aantallen doelsoorten in Natura 2000-gebieden betreft. Maar het overgrote deel van de bedreigde Nederlandse natuur bevindt zich daarbuiten: In de NNN-gebieden, de natuurgebieden buiten de NNN, het agrarisch cultuurlandschap, sportterreinen, parken en in het verstedelijkte gebied. Die natuur ontleent zijn bescherming niet aan de gebied beschermende bepalingen maar aan de soortenbeschermingsbepalingen.”

Voor de festivals in het Gaasperpark bestaan voldoende alternatieven, namelijk in de grote zalen van stadsdeel Zuidoost, en in het Nelson MandelaPark dat een evententerrein is, en speciaal daarvoor gedraineerd en heringericht. Er zijn zelfs voorstellen voor een overdekbaar podium in het NMP, waardoor ook tijdens onweer nog festivals door zouden kunnen gaan. Wat het huidige bestuur van Zuidoost wenst kan over een jaar weer overruled worden.

Festivals in open lucht, parken en natuurgebieden hebben geen toekomst meer. Zij zullen de komende jaren zowel hun financiële toekomst zien verarmen, en ambtelijk en strafrechtelijk aangepakt worden.

Met vriendelijke groet,
Hetty Litjens
Stichting Natuurbescherming ZO

Ongevraagd advies Stadsdeelcommissie

Amsterdam Zuidoost

Portefeuille:	T. Jadnanansing
Opgesteld door (leden commissie):	Michel Idsinga, Roy Hofwijks, Leila Azzam, Sandra Grep
Datum commissievergadering:	25 april 2019
Onderwerp	Evaluatie evenementen / Evaluatie Open Air
Datum dagelijks bestuur:	

Over ongevraagde adviezen. Conform art. 12 van de verordening op het lokaal bestuur vraagt B&W advies aan het dagelijks bestuur van een stadsdeel over besluiten die (lid 1) betrekking hebben op de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur of (lid 2) op de belangen van het stadsdeel. Het dagelijks bestuur legt deze adviezen voor advies voor aan de stadsdeelcommissie (art. 19). Het dagelijks bestuur neemt het advies van de stadsdeelcommissie over indien het is vastgesteld met een meerderheid van stemmen en binnen de budgettaire kader past (art. 19 lid 5). Afwijkingen van het advies motiveert het DB. De toelichting op de verordening stelt (toelichting op art. 19) dat de stadsdeelcommissie ook ongevraagd adviezen kan uitbrengen. Deze adviezen kunnen ook de taken en bevoegdheden van het college en de raad betreffen (toelichting op art. 29); de twee organen aan wie de commissie niet direct adviseert. Als het ongevraagd advies van de stadsdeelcommissie taken en verantwoordelijkheden betreft die B&W niet aan het DB heeft gemandateerd, geleidt het DB het ongevraagd advies via de betreffende wethouder door aan het college van B&W.

Advies stadsdeelcommissie:

Situatie

- Algemene indruk van de evaluatie Open Air is dat men vooral spreekt over de organisatie van het festival en niet over de gevolgen voor het groen en de bewoners. Gemeld wordt dat diverse **diensten** het evenement positief hebben beoordeeld en dat de **organisatie zelf** zeer tevreden is over de voorbereiding en uitvoering. Volgens de evaluatie zouden slechts 2 klachten over parkeer- en geluidsoverlast zijn ontvangen. Dit staat haaks op de ervaringen in de ruime omgeving van het Gaasperpark. In vele wijken worden de klachten op straat wel gehoord. Veel gehoorde reactie op de opmerking dat er een klachtenformulier bestaat is dat men niet (meer) gelooft in het effect van klagen ("...men doet er toch niets mee..."). Het zou, naast de mogelijkheid van klagen, goed zijn een enquête te houden onder de bewoners in de ruime omgeving van Gaasperplas.
- Bij de naschouw lag het terrein, volgens de evaluatie "**er redelijk bij**". Geen enkele toelichting wordt hier aan toegevoegd, terwijl zo'n vermelding tal van vraagtekens oproept. Vervolgens wordt vermeld dat de maatregelen voor schadeherstel onvoldoende bleken doordat de weersomstandigheden niet gunstig waren. **Met andere woorden, de schuld lag niet bij de organisatie, maar bij het weer!** (????). Met een klimaat zoals we dat in Nederland kennen moeten we uitgaan van de nadrukkelijke mogelijkheid dat de weersomstandigheden slecht kunnen zijn. De voorzorgsmaatregelen zullen daar dan ook op afgestemd moeten zijn.
- De evaluatie bekijkt de gevolgen van het gebruik van het park slechts voor de periode van het evenement en direct daarna. De gevolgen op langere termijn worden niet bekeken. Gelukkig heeft gemeente Amsterdam besloten de komende tijd/jaren de gevolgen op langere termijn van het gebruik van de Amsterdamse parken voor evenementen in kaart te willen brengen. Het is niet ondenkbaar dat op basis van die gegevens gemeente Amsterdam voor een aantal parken (op veengrond) grootschalige evenementen zal verbieden. Zie ook het besluit van Staatsbosbeheer m.b.t. het Diemberbos en de discussie bij Waterschap AGV.
- Gezien deze mogelijkheid stelt de stadsdeelcommissie vraagtekens bij de forse investeringen die gedaan gaan worden bij de herinrichting van het park, inclusief voorzieningen voor het houden van grootschalige evenementen.
- De impact op natuur en leefmilieu door het gebruik van Gaasperpark is evident. Er is extra druk op de veengronden en de gevolgen voor de beplanting. Bovendien hinderen evenementen in natuurgebieden de

natuur.

- Uit bodemonderzoeken, gedaan in opdracht van Stichting Natuurbescherming ZO en door dé bodem/boomspecialist van het land, dhr. Gerrit Jan van Prooijen, wordt aangetoond dat er op sommige plekken in het Gaasperpark sprake is van sterke bodemverdichting. De aanvoerrote voor festivals is een bijzonder aangetaste zone. Sterke verdichting is ook aangetoond voor de oostkant van de plas, i.v.m. Guilty Pleasure. De gemeente heeft slechts een onderzoek laten doen bij de waterspeelplaats en ook daar is verdichting geconstateerd; de onderzoekers achten meer onderzoek noodzakelijk.
- Wat betreft de fauna en flora is na meer dan tien jaar festivals behoorlijke schade ontstaan die elk jaar nog vergroot zal worden. De ransuilen (beschermde vogels) zijn verdwenen. Biologe Tet Roetman heeft een lijst gemaakt van verdwenen planten. Ook de Ecologische verkenning van GGA i.o.v. de Provincie door Tauw geeft aan dat er sprake is van sterke vernietigingsgevoeligheid van vaatplanten (bomen, struiken, planten) en dat dat verergerd zal worden door verdere exploitatie.

Advies

1. De stadsdeelcommissie constateert dat Zuidoost het tweede uitgangscentrum van Amsterdam is geworden.
2. De stadsdeelcommissie constateert dat evenementen waar mensen van buiten ZO op afkomen als Amsterdam Open Air welkom blijven maar dat dit in het groen en bebouwde gebieden een probleem is geworden en adviseert Amsterdam dit te onderzoeken, onder meer op lange termijnschade op kwetsbare veengrond.
3. De Stadsdeelcommissie adviseert het DB te onderzoeken of het natuurgebied Gaasperpark weer natuurgebied kan zijn met alle bijbehorende maatregelen. Zodat Gaasperpark terug kan naar de natuur en recreanten, waaronder de bewoners.
4. De stadsdeelcommissie adviseert het dagelijks bestuur en het College van Burgemeester en Wethouders om de voorgenomen investeringen voor herinrichting van het Gaasperpark aan te houden totdat duidelijk is of het Gaasperpark nog gebruikt zal worden voor grootschalige activiteiten.

Reactie dagelijks bestuur:

Reactie van het dagelijks bestuur op het advies van de stadsdeelcommissie